

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 2 lutego 2024 r.

FB.III.431.22.2023.AP

**Pan
Marcin Wycisło
Wójt Gminy Jemielnica
ul. Strzelecka 67
47-133 Jemielnica**

Wystąpienie pokontrolne

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
  1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy Jemielnica, ul. Strzelecka 67, 47-133 Jemielnica (dalej: Urząd Gminy).
  2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
    - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
    - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
    - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
  3. Zakres kontroli:
    - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadań dotyczących postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego, zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
    - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
  4. Rodzaj kontroli: problemowa.
  5. Tryb kontroli: zwykły.
  6. Termin kontroli: od 7 grudnia do 19 grudnia 2023 r.
  7. Skład zespołu kontrolnego:
    - Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego- kierownik zespołu kontrolnego,
    - Anna Marciniak, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego (z przerwą 7 grudnia 2023 r.)
  8. Kierownik jednostki kontrolowanej:
Marcin Wycisło – stanowisko Wójta Gminy Jemielnica objął od 20 listopada 2018 r. (dalej: Wójt).

---

¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 190.

² Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

³ Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.

9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. 10/2023.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z budżetu państwa przekazanych Gminie w 2022 r. w formie dotacji celowej w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01095 Pozostała działalność, przeznaczonej na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

W efekcie przeprowadzonej kontroli, działalność Gminy ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. W wyniku badania próby wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz decyzji wydanych w tym zakresie stwierdzono, że:

- dotacja z budżetu państwa oraz wydatki sfinansowane z tej dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem,
- wykazane dane w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych, rozliczeniach dotacji oraz sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami wynikały z ewidencji księgowej,
- terminowo rozliczono dotację.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- ewidencjonowaniu decyzji na koncie 403 zamiast na 409,
- przyjęciu do ustalenia kwoty zwrotu podatku faktur, które nie stanowią dowodu zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku i wypłacenie producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego w nadmiernej wysokości.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁴ (dalej: ustawa), postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego i jego wypłata jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, na realizację którego gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

Na podstawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy⁵ ustalono, że zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przypisane zostały do Referatu Finansów i Podatków i wykonywało je 4 pracowników zatrudnionych na stanowisku Kierownika (1 osoba) oraz Referenta (3 osoby) zgodnie wydanymi upoważnieniami⁶.

[Akta kontroli str. 1 - 4]

Ponadto ustalono, że Sekretarz Gminy/Zastępca Wójta posiada upoważnienie⁷ udzielone przez Wójta do wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń w jego imieniu.

[Akta kontroli str. 5]

⁴ Dz. U. z 2019 r., poz. 2188 z późn. zm.

⁵ Zarządzenie Nr 324/22 Wójta Gminy Jemielnica z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Jemielnica. Ostatnia zmiana została wprowadzona Zarządzeniem nr 482/23 Wójta Gminy Jemielnica z dnia 14 listopada 2023 r.

⁶ Upoważnienie znak OR.0052.36.2019, OR.0052.37.2019, OR.0052.38.2019 z dnia 10 grudnia 2019 r. oraz OR.0052.32.2020 z dnia 1.12.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących zwrotu podatku akcyzowego(...) weryfikacji wniosków oraz do umieszczania na fakturach VAT (...) adnotacji o treści „przyjęto w dniu...do zwrotu części podatku akcyzowego”.

⁷ Upoważnienie nr OR 0052.38.2016 z 23 listopada 2016 r.

Stwierdzono, że zasady rachunkowości, w tym zakładowy plan kont przyjęto zarządzeniem nr 106/20 Wójta Gminy Jemielnica z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie polityki rachunkowości dla Budżetu Gminy oraz Urzędu Gminy Jemielnica⁸. Dokumentacja spełniała wytyczne art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹.

Księgi rachunkowe prowadzone były przy użyciu komputera w programie opracowanym przez firmę XXX.

2. Przekazanie Gminie dotacji celowej pochodzącej ze środków rezerwy celowej budżetu państwa udzielonej w 2022 r. na realizację zadania dotyczącego postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego.

W celu otrzymania środków dotacji celowej w rozdziale 01095, Wójt złożył do Wojewody Opolskiego 2 wnioski w sprawie przyznania dotacji zgodnie z dyspozycją § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę¹⁰ (dalej: rozporządzenie). Wnioski zawierały elementy określone w § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia oraz były przekazywane przez Gminę w terminach wskazanych w § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.

W badanym okresie Wójt wnioskował o dotację w kwocie ogółem 286 544,30 zł, z tego:

- w pierwszym terminie w wysokości 157 658,80 zł na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego i 3 153,18 zł na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego,
- w drugim terminie odpowiednio 123 266,98 zł i 2 465,34 zł.

Na podstawie pism z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego nr FB.I.3111.1.42.2022.JF z 20 kwietnia 2022 r. oraz FB.I.3111.1.42.MN z 10 października 2022 r. w sprawie zwiększenia planu dotacji na wypłatę zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, dokonano zmiany planu dochodów i wydatków bieżących budżetu w dziale 010. Zarządzenia Wójta zmieniające plan dochodów i wydatków dołączono do akt kontroli.

[Akta kontroli str. 6 - 30]

W 2022 r. Wojewoda Opolski przekazał Gminie dotację celową w dwóch transzach wysokości ogółem 286 544,30 zł. Otrzymane środki dotacji celowej zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

3. Rozliczenie dotacji przeznaczonej na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego.

Z przedłożonej ewidencji księgowej konta 130-1 pn. Rachunek bieżący – wydatki UG ustalono, że na wypłatę producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego (§ 4430 Różne opłaty i składki) wykorzystano środki w kwocie 280 925,78 zł, natomiast na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego wykorzystano środki w wysokości 5 618,52 zł, które zostały ustalone zgodnie z przepisem art. 8 ust. 5 ustawy (tj. w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji celowej wypłaconej gminie).

⁸ Ostatnia zmiana została wprowadzona Zarządzeniem nr 453/23 Wójta Gminy Jemielnica z dnia 28 lipca 2023 r.

⁹ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. 2013 r., poz. 1339 z późn. zm.

3.1. Prawdliwość ustalania kwot, terminowość wydawania decyzji i zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

Z ustalonego przez Gminę na 2022 r. limitu zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 309 723,66 zł wykorzystano środki w wysokości 280 925,78 zł, tj. 90,70%.

Na podstawie ewidencji złożonych wniosków w Urzędzie Gminy ustalono, że w 2022 r. producenci rolni posiadający grunty na terenie Gminy złożyli 196 wniosków o zwrot podatku akcyzowego w dwóch terminach, wynikających z przepisu art. 6 ust. 1 ustawy, tj. w okresach:

- od 1 lutego do 28 lutego 2022 r. - 103 wnioski,
- od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2022 r. - 93 wnioski.

Ustalono, że weryfikacja powierzchni użytków rolnych wykazanych we wnioskach polegała na jej porównaniu z danymi zawartymi w systemie XXX dotyczącym wymiaru podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego oraz w ewidencji gruntów i budynków. Ponadto stwierdzono, że producenci rolni wykazywali dzierżawy. W tej sprawie Wójt wyjaśnił, że (...) *Weryfikacja powierzchni użytków rolnych wykazanych we wnioskach o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dokonywana jest na podstawie karty podatkowej podatników (które są weryfikowane z zapisami ewidencji gruntów i budynków, karta podatnika jest zbiorem szczegółowych danych na podstawie, której są wystawiane decyzje podatkowe) wg stanu na 1 lutego danego roku oraz przedłożonych dokumentów lub ich kopii poświadczających użytkowanie gruntów rolnych z wyszczególnieniem nr działek. Dokumenty potwierdzające użytkowanie działek są weryfikowane z kartami podatkowymi właścicieli, na których są rejestrowane informacje o rolniku pobierającym akcyzę na dany grunt.*

[Akta kontroli str. 31 - 41]

Realizując zadania określone przepisem art. 5 ust. 1 ustawy, Wójt wydał 196 decyzji administracyjnych przyznających producentom rolnym, zwrot podatku akcyzowego na łączną kwotę 280 925,78 zł, z tego za okres rozliczeniowy:

- od 1 sierpnia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r. – 157 658,80 zł,
- od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r. – 123 266,98 zł.

Wójt oświadczył, że (...) *W 2022 r. nie wydano decyzji uchylających jak również zmieniających limit w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.*

[Akta kontroli str. 41]

Kontrola ewidencjonowania wydanych decyzji w księgach rachunkowych wykazała, że ujmowano je na koncie 403 pn. Podatki i opłaty, zamiast na koncie 409 pn. Pozostałe koszty rodzajowe. Powyższe działanie narusza zapisy określone w załączniku nr 3 pn. Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych¹¹. W złożonym wyjaśnieniu Wójt podał: *Ewidencja zwrotu podatku akcyzowego (...) dokonywana jest na koncie kosztów rodzajowych 403- Podatki i opłaty z uwagi na taki zapis w polityce rachunkowości jednostki. (...)*

Zgodnie z koniecznością doprecyzowania szczegółów ewidencji w polityce rachunkowości w jednostce i jednocześnie posiłkując się (...) „komentarzem do planu kont” ewidencja § 443 (zwrot akcyzy rolnikom) została przypisana do konta 403- Podatki i opłaty¹². W sytuacji, kiedy w przepisach Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie „rachunkowości oraz planów kont...”¹³ nie ma doprecyzowanego

¹¹ Załącznik nr 3 do rozporządzenia z dnia 13 września 2017 r. Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

¹² j/w str. 316, 331,337.

¹³ Dz.U z 2020 r. poz., 342- tekst jednolity.

szczegółowego i jednoznacznego wskazania ewidencji przedmiotowych operacji, dla księgowego wiążące są przyjęte zasady w polityce rachunkowości. W przedmiotowym rozporządzeniu opis konta 403- podatki i opłaty brzmi następująco : (...) „Konto 403 służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłat: notarialnej, skarbowej i administracyjnej oraz składek i wpłat do organizacji międzynarodowych. Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów oraz na dzień bilansowy – przeniesienie kosztów z tego tytułu na konto 860”. Natomiast opis konta 409- pozostałe koszty rodzajowe brzmi następująco; (...) Konto 409 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 400–405. Na koncie tym ujmuje się w szczególności zwroty wydatków za używanie samochodów prywatnych pracowników do zadań służbowych, koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych, odprawy z tytułu wypadków przy pracy oraz innych kosztów niezaliczanych do kosztów działalności finansowej i pozostałych kosztów operacyjnych. Na stronie Wn konta ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów, a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz na dzień bilansowy ujmuje się przeniesienie poniesionych kosztów na konto 860”¹⁴.(...).

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem. Wskazuję, że według rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...) konto 403 służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości, podatku od środków transportu (...), opłat o charakterze podatkowym. Również w komentarzu do planu kont¹⁵ podatki i opłaty ujęte na koncie 403 zwiększające koszty działalności podstawowej ujmuje się na stronie WN konta, zaś ich zmniejszenie po stronie Ma. Na koniec roku obrotowego saldo konta przenosi się na stronę WN 860.

W polityce rachunkowości Urzędu Gminy do konta 403 przypisano akcyzę, a nie zwrot podatku akcyzowego. Wskazuję, że art. 1 ustawy o podatku akcyzowym¹⁶ określa zakres przedmiotowy ustawy, w którym opodatkowanie podatkiem akcyzowym nazwano potocznie „akcyzą”. Ponadto w art. 6 tej ustawy zawarto odesłanie do Ordynacji podatkowej¹⁷. W myśl art. 6 Ordynacji, podatkiem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej.

Natomiast art. 1 ustawy¹⁸ określa zasady oraz tryb zwrotu podatku akcyzowego zwanego ”zwrotem podatku”. Zgodnie z art. 8 ust. 1 przytoczonej ustawy postępowanie w sprawie zwrotu podatku i jego wypłata jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym Gminie, na realizację którego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. Zatem zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, wykorzystywanego do produkcji rolnej nie ma **charakteru podatku** przewidzianego do ujęcia na koncie 403.

Ponadto za ujmowaniem na koncie 409 kwot zwrotu podatku akcyzowego przemawia fakt, że zwrot podatku akcyzowego jest to czynność związana z wypłatą producentowi rolnemu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanej do produkcji rolnej. Stanowisko to potwierdza treść odpowiedzi Ministerstwa Finansów¹⁹ wskazując, że konto 403 służy do ewidencji w szczególności kosztów z tytułu podatku akcyzowego, podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłat o charakterze podatkowym, a także opłaty notarialnej,

¹⁴ Dz.U z 2020 r. poz., 342- tekst jednolity.

¹⁵ Komentarz do planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych oraz dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. M Augustowska, W. Rup, str.331-332.

¹⁶ Dz.U. z 2022 r., poz. 143.

¹⁷ Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r., Dz.U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.

¹⁸ Ustawa z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

¹⁹ Odpowiedź Ministerstwa Finansów na pytanie redakcji „PORADNIKA Rachunkowości Budżetowej” dotyczące zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym - Objasnienia do § 443 z Klasyfikacji budżetowej 2022 r. autorstwa Krystyny Gąsiorek str. 397-399.

skarbowej i opłaty administracyjnej. Na stronie WN ujmuje się poniesione koszty z ww. tytułów a na stronie Ma ujmuje się zmniejszenie poniesionych kosztów z tego tytułu na konto 860. Oznacza to, że konto służy **do ewidencji zobowiązań podatkowych, do których ponoszenia jest zobowiązana jednostka na podstawie odrębnych przepisów**. Konto 409 stosowane jest do ewidencji kosztów działalności podstawowej, które nie kwalifikują się do ujęcia na kontach 400-405. Na tym koncie ujmuje się w szczególności inne koszty niezaliczane do kosztów działalności finansowej i pozostałych kosztów operacyjnych. W odniesieniu do operacji związanych z nałożonym na jednostki samorządu terytorialnego obowiązkiem zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym w ocenie Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej zasadne wydaje się na zastosowaniu tych operacji na koncie 409 (...).

[Dowód, akta kontroli str. 42-51]

3.2. Badana próba wniosków złożonych przez producentów rolnych oraz wydanych decyzji.

Na podstawie 50 losowo wybranych wniosków (25,51% ogółu wniosków) złożonych przez producentów rolnych w dwóch terminach 2022 r. Wójt wydał 50 decyzji stanowiących podstawę wypłaty w 2022 r. zwrotu podatku akcyzowego na łączną kwotę 142 432,41 zł (50,70% ogółu wypłaconych środków w ramach § 4430) i stwierdzono, że:

- wnioski zostały złożone w terminach określonych w art. 6 ust. 1 ustawy,
- spełniały wymogi formalne wskazane art. 6 ust. 2 ustawy, oprócz jednego wniosku opisanego w pkt 3.2.1. ppkt a niniejszego dokumentu;
- wnioski zostały złożone na wzorze określonym w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej²⁰,
- do wniosków załączono faktury VAT albo ich kopie (528 sztuk), stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku, zgodnie z wymogiem art. 6 ust. 3 ustawy, oprócz 2 przypadków opisanych w pkt 3.2.1. ppkt b niniejszego dokumentu;
- dołączone do wniosków faktury VAT zawierały adnotację o treści: „przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego”,
- badane wnioski zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy na użytki rolne wykorzystywane do produkcji rolnej,
- wystawione przez organ decyzje zawierały prawidłowo naliczony limit zwrotu podatku akcyzowego na dany rok i kwotę zwrotu podatku akcyzowego producentowi rolnemu oraz kwotę części limitu pozostałą do wykorzystania w danym roku, zgodnie z wymogami art. 5 ust. 3 ustawy,
- wszystkie decyzje zostały wydane w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku o zwrot podatku przez producenta rolnego, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy,
- zwroty podatku akcyzowego wypłacane były na rachunek bankowy wskazany we wniosku w wysokościach ustalonych w wydanych decyzjach oraz terminach określonych w art. 7 ust. 1 i 2 ustawy.

[Akta kontroli str. 52]

3.2.1. Nieprawidłowości stwierdzone w badanej próbie.

- a) Brak numeru NIP we wniosku o zwrot podatku akcyzowego, złożonym 25 lutego 2022 r. przez Pana XXX. Ze wskazanych objaśnień dotyczących wypełniania wniosku wynika, że numer NIP podają te podmioty, które są obowiązane go posiadać na

²⁰ Dz. U. z 2018 r., poz. 2466.

podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników²¹ (dalej: ustawa o ewidencji). W myśl art. 2 tej ustawy o ewidencji, obowiązki ewidencyjne podlegają osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które na podstawie odrębnych ustaw są podatnikami. W wyniku weryfikacji załączonych do wniosku faktur ustalono, że wnioskodawca postępuje się numerem NIP. Z internetowej wyszukiwarki na stronie GUS²² wynika, że pod tym numerem jest zarejestrowane XXX. Ponadto ustalono, że wnioskodawca figuruje w rejestrze VAT jako czynny podatnik podatku od towaru i usług, zatem jego identyfikatorem podatkowym jest nr NIP, który powinien zostać wskazany w złożonym wniosku. Ustalono, że Gmina nie wezwała wnioskodawcy do poprawienia/uzupełnienia wniosku, co naruszyło art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²³, zgodnie z którym jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt podał: *Postępowanie wyjaśniające nie zostało wszczęte ponieważ Podatnik wpisał swój nr Pesel i nie zwrócono uwagi na brak nr NIP (...).* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 53-59]

- b) Do ustalenia kwoty zwrotu podatku 2 producentom rolnym przyjęto łącznie 2 faktury dokumentujące zakup paliwa w ilości ogółem 86,89 L, które nie spełniały wymogu określonego w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy, tj. nie stanowiły dowodu zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. W złożonym wyjaśnieniu Wójt podał: *Przyczyną ujęcia w/w faktur do ustalenia zwrotu podatku akcyzowego było przeoczenie (...).*

Wyjaśnienie zostało przyjęte, co nie zmienia dokonanych ustaleń, że wypłacony na podstawie ww. faktur zwrot producentowi rolnemu w łącznej wysokości **86,89 zł** oraz **1,74 zł** z tytułu 2% kosztów związanych z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego **stanowią dotację pobraną w nadmiernej wysokości (razem: 88,63 zł)**. Szczegółowe dane znajdują się w aktach kontroli.

[Akta kontroli str. 60 - 69, 58]

Ponadto w badanej próbie stwierdzono uchybienie polegające na rozbieżności pomiędzy kwotami w decyzji z 26 sierpnia 2022 r. nr 50137.2022.2 dotyczącymi niewykorzystanej części limitu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, które nie podlegają zwrotowi, tj.:

- w części **postanawia** w pkt 3 wpisano kwotę 328,05 zł (kwota wynika z wyliczeń na podstawie dokumentacji źródłowej),
- w **uzasadnieniu** wpisano kwotę 628,05 zł.

Wójt wyjaśnił, że: *W uzasadnieniu wystąpiła omyłka pisarska (...).*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 70 - 74]

²¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 166.

²² Główny Urząd Statystyczny.

²³ Dz. U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm.

3.3. Koszty poniesione przez Gminę związane z ustalaniem i wypłacaniem zwrotu podatku akcyzowego.

Na podstawie przedłożonej ewidencji księgowej stwierdzono, że koszty poniesione na obsługę zadania wyniosły 5 618,52 zł, w tym:

- § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 4 153,18 zł,
- § 4300 Zakup usług pozostałych – 1 465,34 zł.

Kontrolą objęto 100,00% wydatków związanych z obsługą zadania w ww. paragrafach.

Stwierdzono, że analizowane dowody zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), z wyjątkiem dokumentów PK.

W przedłożonych do kontroli PK nr 36 z dnia 29 kwietnia 2022 r. oraz PK nr 126 z dnia 25 listopada 2022 r. nie wykazano dowodów źródłowych na podstawie, których dokonano przeksięgowania (z rozdziału 75023) materiałów biurowych w § 4210 i zakupu usług pozostałych w § 4300 z wydatków własnych na zleczone, co narusza art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości, według której księgi uznaje się za sprawdzalne w szczególności gdy udokumentowane zapisy pozwalają na identyfikację dowodów i sposobu ich zapisania w księgach rachunkowych na wszystkich etapach przetwarzania danych.

Wójt wyjaśnił, że: *W/w dokumentach PK nie zostały wskazane dowody źródłowe, z uwagi na przeoczenie.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 75 - 80]

W związku z opisaną wyżej nieprawidłowością dotyczącą braku wyszczególnienia dowodów źródłowych w PK na potrzeby kontroli Wójt przygotował zestawienie faktur, które dotyczą przeksięgowania. Dodatkowo wyjaśnił, że (...) *Często korzysta się z materiałów zakupionych w poprzednim roku budżetowym (...). Pracownicy wykonujący zadania z zakresu podatków, księgowości równocześnie wykonują stałe obowiązki, przyjmują oraz weryfikują wnioski o zwrot akcyzy zawartej w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej polegające między innymi na:*

- *kserowaniu faktur rolnikom (żeby mogli przedłożyć kopię faktur) oświadczeń, umów,*
- *drukowaniu materiałów pomocniczych do weryfikacji wniosków, zleceń wypłat,*
- *wydają gotowe (zakupione przez jednostkę) druki akcyzy, oświadczeń o pomocy publicznej w rolnictwie, oświadczenia RODO.*

Na potrzeby wykonania zadania zleconego wykorzystywane są:

- *materiały biurowe w szczególności: taśmy do kalkulatora, ksero, tonery, drukarki, koperty, druki zwrotek, papier ksero, segregatory, długopisy,*
- *jest dokonywany zakup czasopism branżowych, komentarzy książkowych do ustaw i rozporządzeń.(...)*

Obsługa zadania wiąże się z kosztami ponoszonymi przez jednostkę w ciągu całego roku jak i obsługa zadania wymaga wykonywanie zadań (prowadzenie dokumentacji- ewidencji, zbierania dokumentów źródłowych) nie tylko w okresie zbierania i weryfikacji wniosków o zwrot akcyzy.

(...) w niektórych przypadkach został ujęty w rozliczeniu procentowy udział wydatku z uwagi na ograniczone środki dotacyjne oraz częściowy ich udział w realizacji zadania.

Refundacja zakupu papieru oraz tonera do drukarki zostały ujęte w wielkości zabezpieczającej wykonanie zadania w całym roku 2022.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 81 - 83]

Ponadto ww. dokumenty wewnętrzne PK nie zostały zatwierdzone, co narusza zał. nr 2 do Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych pn. *Wykaz osób upoważnionych do zatwierdzania dowodów księgowych* oraz art.14 ust. 2 ustawy o rachunkowości. W tej sprawie Wójt wyjaśnił, że: *podpisy Głównego Księgowego zatwierdzające dokumenty PK nie zostały złożone przez przeoczenie*. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Akta kontroli str. 84-87, 76]

Kontrolująca stwierdziła, że koszty zostały poniesione na zakup materiałów biurowych m.in. na: papier ksero, wnioski o zwrot akcyzy, segregatory, skoroszyty, automat do pieczętek, półkę pod klawiaturę, kalkulatora, stojaka na wnioski, tonerów, zszywek oraz częściowy udział procentowy w zakupie czasopism branżowych oraz routera w wysokości 4 153,18 zł, a pozostałe koszty w wysokości 1 465,34 zł dotyczyły wysyłki decyzji.

Z analizy dokumentów wynika, że koszty zostały poniesione w pełnej wysokości na zadanie związane z obsługą zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

4. Prawidłowość sporządzania i przekazywania sprawozdań oraz rozliczeń z dotacji celowej.

Okresowe i roczne rozliczenia dotacji oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej zostały przekazane Wojewodzie Opolskiemu zgodnie ze wzorem wskazanym w § 7 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowania w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę oraz w terminach określonych w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia.

[Akta kontroli str. 88-115]

Sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2022, zostały sporządzone w terminach określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁴.

[Akta kontroli str. 116-129]

Dane wykazane w rozliczeniach dotacji i ww. sprawozdaniach budżetowych były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w Urzędzie Gminy.

- III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.
1. Ewidencjonowanie wydanych decyzji na koncie na koncie 403 niezgodnie z funkcją tego konta. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów prawa przez Kierownika Referatu Finansów i Podatków. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...).
  2. Niewezwanie producenta rolnego do poprawienia we wniosku błędów formalnych. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie Kierownika Referatu Finansów i Podatków. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów prawa.
  3. Wypłacenie 2 producentom rolnym zwrotu podatku na podstawie faktur, które nie stanowiły dowodu zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie Kierownika

²⁴ Dz. U. 2022 r., poz. 144 z późn. zm.

Referatu Finansów i Podatków. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów ustawy.

4. Brak podpisu osoby zatwierdzającej na poleceniach księgowania. Przyczyną nieprawidłowości było nieprzekazanie przez podinspektora ww. dokumentów Głównej księgowej. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie wewnętrznego uregulowania jednostki oraz ustawy o rachunkowości.
5. Niewyszczególnienie w poleceniach księgowania dowodów źródłowych, co znacząco utrudniało weryfikację i powiązanie danych na wszystkich etapach przetwarzania. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie Kierownika Referatu Finansów i Podatków. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie zapisów ustawy o rachunkowości.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

1. Ewidencjonować wydane decyzje na prawidłowym koncie księgowym.
2. Przy prowadzeniu postępowań o zwrot podatku akcyzowego przestrzegać przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. Podjąć działania mające na celu wzmocnienie kontroli podczas weryfikacji faktur przedkładanych przez producentów rolnych.
4. Podjąć działania zmierzające do zatwierdzania poleceń księgowania przez Główną Księgową.
5. Wskazywać w poleceniach księgowania dowody źródłowe, w celu powiązania danych na wszystkich etapach przetwarzania.

Dodatkowo w celu wyeliminowania uchybienia zaleca się wzmocnić kontrolę poprawności danych zawartych w wystawionych decyzjach.

Ponadto nieprawidłowość wskazana w części II pkt 3 ppkt 3.2.1 b niniejszego wystąpienia pokontrolnego spowodowała skutki prawne wynikające z treści art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w myśl którego: *Dotacje udzielone z budżetu państwa pobrane w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 2.*

Stosownie do przepisów zawartych w art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, **żądam zwrotu dotacji w łącznej wysokości 86,89 zł** wraz z odsetkami liczonymi według art. 169 ust. 5 pkt 2 przywołanej ustawy. Za dzień stwierdzenia okoliczności uznaje się dzień otrzymania wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną.

Powyższego zwrotu należy dokonać na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego, prowadzony przez Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Opolu, nr **22 1010 1401 0006 9322 3100 0000** w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W przypadku braku zwrotu ww. środków w wyznaczonym terminie, wydana zostanie stosowna decyzja administracyjna celem wyegzekwowania kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Monika Jurek